

FORUM

Hakan Canduran. Omul din spatele avocatului

Interviu realizat de Roxana Știubei
Jurnalist

Septembrie al lui 2018 mi-a pus în față împlinirea unui vis: acela de a lucra cu copiii refugiaților din Siria. M-am înscris pentru proiectul "Fiecare copil are dreptul să se joace", iar ONG-ul Oyuncak Kütüphanesi Derneği (Toy Library Association) mi-a oferit o bursă, așa că am pornit spre noi emoții: bagajul într-o mână, pașaportu-n cealaltă, iar destinația: Ankara.

Pentru a înțelege cât mai bine și din toate unghiurile de vedere de ce minorii sirieni abia schițează un zâmbet, de ce au privirea pierdută într-un punct fix, de ce nu se pot concentra la activități sau de ce unele micuțe mă strângeau zeci de minute în șir atât de tare-n brațe că-mi rămâneau urmele mâinilor pe piele mult timp după despărțirea de ele, m-am întâlnit cu psihologi, medici, sociologi și asistenți sociali. Îmi lipsea partea legislativă, așa c-am căutat un avocat. Și nu l-am găsit decât pe... decanul baroului din Ankara.

"Mi-au spus întotdeauna că ar trebui să fiu decan"

Între două avioane, fără laptopul din bagajul de cală și cu prea puțin internet la dispoziție, am riscat să-mi știrbesc imaginea de om serios și-n loc să trimit un mail, i-am scris pe Instagram. Riști și câștigi: în câteva ore răspunsul solicitării mele era unul pozitiv, doar că întâlnirea se putea întâmpla după câteva zile, când avea să revină în oraș de la o conferință avocațească.

M-a chemat când programul de serviciu se-ncheia. Și m-am găsit, o jurnalistă de 22 din provincia sălbatică României, în fața unei clădiri cu nouă etaje, sediul baroului din Ankara, pe fațada căreia era scris numele instituției cu litere de-o înălțime egală cu-a mea.

L-am găsit umblând dintr-un birou în altul. Așa cum a umblat toată viața. A absolvit Facultatea de Drept din Ankara în 1990, iar din 1992 își exercită profesia de avocat în cadrul baroului din capitala Turciei, al cărui decan a devenit prin vot în 2014. Mai înainte de asta, și-a adus aportul pentru dezvoltarea baroului din funcțiile de secretar general și prodecan.

"Câțiva dintre prietenii mei apropiați mi-au spus întotdeauna că ar trebui să fiu decan și câțiva dintre avocații care au urât fosta echipă de administrație m-au dorit pe mine", mi-a dezvăluit Hakan cheia succesului. Ar putea fi decan până la sfârșitul vieții, că nu-i limită de mandate. Sunt alegeri la fiecare doi ani, dar la finalul celui de-al doilea mandat îl va susține pe prodecanul său să preia conducerea. "Sunt o mulțime de avocați care își doresc această funcție și muncesc din greu pentru ea. Faptul că sunt decan nu este un job în sine, este o funcție de onoare, în timpul căreia eu nu mi-am exercitat profesia ca atare, deci consider că este momentul să mă întorc la procese și, de ce nu, să încerc să câștig banii pe care i-aș fi putut câștiga în acești ultimi ani. Este de ajuns pentru mine", îmi spune cu glas hotărât.

Peste 15.000 de avocați. 46% femei, 54% bărbați. Cu asta se poate lăuda Baroul Ankara. O parte dintre ei constituie nucleul unui centru pentru refugiați. Lucrează împreună cu Organizația Națiunilor Unite, salvează mii de vieți și ar face și mai mult dacă ar avea buget. Încruntat, deși n-ar vrea, decanul îmi spune că imigranții sunt muncitori de rând, care primesc bani puțini, deseori munca

este la negru și un procent mare dintre crime sunt comise de ei.

Mai luăm câte-o gură din cafeaua turcească și-mi povestește cu dezamăgire că autoritățile au construit adăposturi pentru imigranți, însă ei nu vor să stea acolo. Vor să locuiască printre turci. Gradul de infracționalitate a crescut considerabil, din cauza faptului că imigranții nu au studii și nu pot accesa o slujbă plătită decent, așa că preferă să fure sau să tâlhărească. O parte dintre ei nu au nici măcar documente de identificare, iar atunci când reprezentanții legii vor să le vină în ajutor majoritatea imigranților nu se lasă convinși și refuză să coopereze.

”În Turcia, avem o mare problemă cu numărul de avocați”

Încep să-i deprind gesturile. Când face o cută în colțul stâng al gurii, se pregătește să-mi dezvăluie o altă nemulțumire. Îmi dau și eu părul după urechea stângă și-l ascult: ”Avem aici în clădire cinci săli de curs, unde, prin diverse programe, ținem cursuri ca avocații noștri să fie mereu la curent cu noutățile, să devină mai buni decât sunt deja. Partea proastă este că nu există niciun fel de departajare pentru avocați. Aici absolvi Facultatea de Drept și apoi poți ușor să devii avocat. Nu există examene pentru avocați și asta e o problemă gravă. Acum în Turcia sunt peste 120.000 de avocați, o cantitate foarte mare. Dacă vrei să devii judecător sau procuror, situația se schimbă, este foarte greu, sunt o mulțime de examene.”

”Wow!”, zic, ”păi nu mă fac și eu avocat?”, decretez repede visând la o nouă carieră în justiție. Hakan mustăcește până izbucnește de-a binelea în râs: ”Vino aici, termină Facultatea de Drept și gata. Doar că pe tine te împiedică o miiiiică treabă: trebuie să-ți schimbi naționalitatea. Doar pentru cetățenii turci se aplică regula de mai devreme!”

Îl întreb cum reușește să mențină un echilibru în relațiile cu colegii. Își răsuțește trabucul între degete și-mi face semn către peretele plin cu plachete și diplome: ”Avem o mulțime de activități de socializare între barourile din toată țara, dar și în cadrul baroului nostru. Organizăm competiții la nivel artistic, avem trei trupe de teatru fantastice, avem câteva doamne care cântă formidabil,

organizăm competiții sportive, campionate de fotbal, baschet sau volei, avem locuri speciale destinate socializării, facem o petrecere mare în fiecare an unde vin cam 2000-2500 de avocați.”

Păstrez încă din copilărie capacitatea pură de a mă minuna, ceea ce fac și de data asta, însă adultul din mine-mi spune că reușește să întreprindă atâtea activități datorită disciplinei și rigorii. Și nu-mi stăpânesc curiozitatea: ”Cum arată o zi normală din viața ta?”. Îl simt din voce că-și dozează bine energia: ”În fiecare dimineață vin aici. Vorbesc foarte mult la telefon, o mulțime de avocați mă sună pentru problemele lor și îmi cer ajutorul, o mulțime de oameni vor să mă întâlnească aici, am mereu planificate extreme de multe discuții și întâlniri. În fiecare miercuri, avem ședință cu consiliul de administrație al baroului și găsim soluții pentru problemele semnalate, luăm decizii. După cum ai văzut, zilele trecute am fost la Istanbul, am avut o conferință importantă acolo, unde am abordat subiectul Drepturilor Omului și unde am participat avocați, judecători, profesori, media. Deseori, plec în afara țării. Măine este o conferință la Milano, dar nu am avut cum să ajung. Săptămâna viitoare voi fi la Varșovia pentru patru zile, la sfârșitul lunii voi participa la un eveniment în Londra. Cam așa e viața mea.”

”Întotdeauna, ca să fii un om de succes, trebuie să muncești peste măsură”

Başkan, denumirea turcească pentru decan, pare, după atitudine, un om care nu obosește niciodată, însă cearcănele îl trădează. Îi sclipesc ochii când spune despre vreo reușită sau despre vreo idee nouă și pare că se-abține cu greu să nu-și manifeste expansivitatea.

”Ce te face fericit, başkan?”. Nu stă deloc pe gânduri și-mi răspunde cu cea mai puternică încredere de sine pe care-am văzut-o vreodată la cineva: ”Ca avocat, dacă trăiești în libertate și țara

ta are legi care să nu favorizeze pe cineva și toată lumea ar cunoaște foarte bine drepturile și îndatoririle cetățenești, ești fericit. Dar acum, noi nu ne bucurăm de aceste lucruri, așa că nu pot spune că sunt foarte fericit. După cum probabil știi, acum în Turcia este criză financiară și cred că se extinde și în Europa.”

Cel mai bun medicament este odihna și-ndrăznesc să-ntreb cu ce se ocupă în timpul liber: ”Dacă am timp liber 15 minute...” și ne sincronizăm râsul. Eu – pentru că nu-l cred, el – pentru că știe că exagerează. ”Nu prea am timp liber, însemnând mai deloc. Muncesc chiar și în weekend, deseori sunt nunți între avocați și mă invită. Dacă găsesc un pic de timp, am o grădină mare acasă și-mi place să petrec timpul acolo sau să mă plimb cu motocicleta. Vara, dacă am timp, plec să vizitez țări din Europa, Spania este una dintre preferatele mele.”

Știm cu toții că munca-i brătară de aur și că omul sfințește locul, dar mi s-au făcut ochii cât cepele când l-am auzit că: ”Întotdeauna, ca să fii un om de succes, trebuie să muncești peste măsură. Nu mă uit niciodată la televizor, dar zilnic citesc trei, patru ziare care îmi vin aici dimineața. Nu am 90 de minute ca să mă uit la un film, cred că n-am mai văzut unul în ultimii cinci ani, dar cred că voi avea destul timp pentru asta când îmi voi termina mandatul.”

Chibzuința, seriozitatea și onestitatea pe care mi le dovedește Hakan Canduran le văd foarte rar în preajma mea, iar în spațiul mediatic aproape că lipsesc cu desăvârșire, deci sper ca măcar cu el presa să fie prietenoasă. ”De fapt, nu prea e așa. Nu toți sunt amabili și prietenoși, pentru că majoritatea mediei aparține Guvernului, iar eu fac opoziție, pentru că nu sunt un om religios, iubesc libertatea și respectarea legilor. Mi-aș dori o republică parlamentară, după ce îmi termin mandatul îmi doresc să mă înscriu într-un partid”, îmi dezvăluie decanul.

Prezența lui în social media este foarte consecventă și consistentă, bine conturată și pusă la punct, lucru care m-a uimit încă de la primul contact. Doar îi trimisesem un mesaj pe una dintre rețelele de socializare, nu? Ajungând aproape la limita indiscreției, ridic o sprânceană și-l chestionez ca o veritabilă olteancă: ”Da’ pe online, pe online cin’ te-ajută?”, iar el, precum un elev dintre cei mai conștiincioși, mi se uită-n ochi și-mi turuie: ”Când am avut alegerile pentru primul mandate, am lucrat cu o companie care se ocupa de imaginea mea. După ce-am câștigat, m-am ocupat singur!”

Cuvintele parcă încep să aibă propria lor personalitate, iar prin geamurile imense din biroul bașkanului, unde admirai mai devreme o panoramă superbă a Ankarei, acum nu se mai deosebește nimic. Întuneric, negură, beznă. Îi strâng puternic mâna și mă-ntorc la treburile mele, cu convingerea că doar oamenii mari pot crește alți oameni mari.